

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

GEVRAAGD ADVIES

Datum: 10 november 2023

Onderwerp: Advies strategische agenda participatiewet 2023 - 2027

Portefeuillehouder:

Advies uitgebracht door de Adviesraad sociaal domein (ASD)
kerngroep Participatie (Glen van Gene, Wil Vos, Martijn de Wildt)

Adviezen

Wij danken u hartelijk voor de ter advisering toegezonden Strategische agenda Participatiewet voor de komende vier jaar. Tevens delen wij u mee het zeer op prijs te hebben gesteld dat de ASD werd uitgenodigd voor de informatieavond op 29 maart 2023.

Algemeen

De ASD onderschrijft de in de notitie opgenomen sociale kaders voor uitvoering van de Participatiewet. In het bijzonder spreken ons de nieuwe uitgangspunten aan om de inwoner centraal te stellen en de integrale aanpak daarbij. **Uitgangspunt om de inwoner centraal te stellen is dat de inwoner Gezien, Gehoord en Geholpen wil worden.** Dat vraagt:

- bij **de uitwerking van het beleid** om bredere toegankelijkheid en diversiteit in de vorm van informatie (andere partijen betrekken binnen en grenzend aan het sociaal domein);
- om meer uitnodigende en empathische houding in communicatie over ondersteuning;
- om meer handelingsruimte voor hulpverleners en professionals om maatwerk te bieden;
- om de gegevensuitwisseling te vereenvoudigen zodat samenwerking tussen hulpverleners en verschillende domeinen beter mogelijk wordt;
- om meer kinder- en jongerenparticipatie. (bij het meenemen van het jeugd- én volwassenperspectief volgt een betere besluitvorming);
- om het betrekken van vrijwilligers omdat zij een belangrijke rol vervullen (bijv. in de schuldhulpvereniging). Vrijwilligers worden nog niet expliciet genoemd in de strategische kaders en
- om het stimuleren van de BIGA om ontwikkeling van medewerkers centraal te stellen (naast productie) zodat BIGA haar rol als sociaal ontwikkelbedrijf invulling kan geven.

Tegelijkertijd zijn er enige punten waarvoor wij uw aandacht vragen. Hierover is gesproken in het halfjaarlijkse Regionale ZOU-overleg d.d. 5 april 2023 en zij worden door alle daarin participerende gemeenten gedeeld.

1. Nadere invulling/ concretisering

Gelet op het algemene karakter van strategische notities, gaat de ASD er vanuit dat de kaders nog een nadere invulling krijgen. Bijvoorbeeld ten aanzien van de wijze waarop aan bovenstaande nieuwe uitgangspunten en de in de Kamerbrief van de minister SZW d.d. 28 november 2022 (over de stand van zaken Participatiewet in balans) genoemde maatregelen uitvoering zal worden gegeven. De ASD wordt hiervan graag op de hoogte gehouden. Vanzelfsprekend zijn wij ook bereid hierin mee te denken.

2. Communicatie

Het belang van communicatie, zowel intern als richting cliënten, kan niet worden overschat. Zoals verwoord in de Kamerbrief is het vertrekpunt van het contact met

de burger gestoeld op vertrouwen in plaats van wantrouwen. We hechten dan ook groot belang dat vanuit instanties als de RSD wordt uitgaan van de goede wil van de inwoner. Advies is om bij de uitwerking van de strategische kaders nadrukkelijk aandacht te besteden aan monitoring en regie ten aanzien van de juiste bejegening en communicatie richting cliënten. Zodat dit in lijn is met de vertrekpunten van de Kamerbrief en genoemde uitgangspunten van de Strategische kaders. Ook is een goede samenwerking binnen de RSD noodzakelijk voor de kwaliteit van de uitvoering, mede om interpretatieverschillen te voorkomen. En zouden, met inachtneming van de AVG, hiaten in noodzakelijke, bredere (schuld)hulp beter zichtbaar moeten worden.

3. Sturing

Het doel van de notitie is om sturing te geven aan de RSD. Wij zijn geïnteresseerd in de ideeën die u hierbij heeft. De tot op heden geleverde cijfermatige rapportages bijvoorbeeld, geven onzes inziens een te beperkt beeld van de uiteindelijk behaalde resultaten. Zij geven immers geen inzicht in welke instrumenten succesvol zijn ingezet en welke minder goed werken, alsmede voor welk 'type' cliënt dit geldt.

In dit verband vraagt de ASD zich af of er ook wordt gekeken naar succesvolle voorbeelden uit andere gemeenten, zoals de Beroepentuin in Utrecht.

Gezien de lange geschiedenis van de WSW-bedrijven met de daarbinnen gegroeide werkwijzen, zal een cultuuromslag noodzakelijk zijn om te kunnen voldoen aan de eisen uit de Strategische agenda en de in de Kamerbrief beoogde maatregelen. Een blik naar buiten kan helpen het al aanwezige instrumentarium te moderniseren en uit te breiden.

4. Doel BIGA

Bovenstaande sluit aan bij een constatering van de ASD dat de BIGA een sociaal ontwikkelbedrijf voor medewerkers zou moeten zijn. De gemeente kan als aandeelhouder stimuleren dat er bij BIGA naast productie, voldoende aandacht en ruimte is voor het ontwikkelingsdoel. Zo hebben cliënten met een technische achtergrond bijvoorbeeld behoefte aan een voor hen meer passende activiteit dan werk in de groenvoorziening, schoonmaak of op een zorgboerderij. Er lijkt een breder instrumentarium beschikbaar dan wel nodig dan tot nog toe gehanteerd.

5. Vrijwilligers

Bij schuldhelpverlening zijn vrijwilligers vaak het eerste aanspreekpunt en is hun aandacht voor de cliënt de start van een heel traject. Helaas moet de ASD constateren dat deze groep en de rol die hij speelt volledig onvermeld blijft in de notitie, terwijl die van cruciaal belang is. Mede in het licht van toenemende personeelstekorten zijn de vrijwilligers onmisbaar. Wij bevelen dan ook aan ze een plek te geven in de notitie en in ieder geval op te nemen in het schema op pagina 11.

6. Inwoner centraal/ integrale aanpak

Het vertrekpunt om de inwoner centraal te stellen en de voorgenomen integrale aanpak, alsmede de beoogde landelijke plannen zullen tot een aanpassing van de dienstverlening leiden.

Het betrekken van cliënten, die aan den lijve ondervinden wat de uitvoering van de Participatiewet voor hen betekent, kan in dit verband interessante inzichten bieden. Dat er, ook op andere terreinen, het nodige licht kan zitten tussen beleid en uitvoering is genoegzaam bekend.

Ook het betrekken van vrijwilligersorganisaties die zich met schuldhulpverlening bezighouden, zoals ouderenbonden en Humanitas, kan bijdragen aan een completer beeld van de concretisering van beleid in de praktijk.

Tot slot wenst de ASD u succes bij de nadere uitwerking en implementatie van deze Strategische agenda. Waar nodig en gewenst zijn wij graag bereid hieraan een bijdrage te leveren in de vorm van overleg of nadere advisering.

